

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

свідомості й поведінки. Визначальною у ньому є роль дорослого як «соціального провідника», зразка для наслідування та організатора соціального досвіду дитини.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Київ: Либідь, 2003. 344 с.
2. Поніманська Т. І., Козлюк О. А., Марчук Г. В. Виховання людяності (До Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»): Методичний посібник. Київ: Міленіум, 2008. 138 с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук., Л. В. Артемова [та ін.] наук. кер. Кононко О. Л. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 452 с.
4. Чернега Н. С. Морально-етичне виховання дітей дошкільного віку. Адаптована програма щодо морально-етичного виховання дітей дошкільного віку. Сквиря: Джерело, 2009. 40 с.

Гомонець М. В.,

здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

спеціальності 013 Початкова освіта

Рівненського державного гуманітарного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Аналіз психолого-педагогічної літератури дав нам змогу дійти висновку, що проблема конфліктності

молодших школярів вивчається досить тривалий час і є актуальною сьогодні.

Молодший шкільний вік характеризується значними змінами, що відбуваються в психіці дитини; це дуже важливий період шкільного дитинства, від якого залежить рівень інтелекту особистості; сформованість такого важливого вміння як вчитися. У цьому віці в дітей змінюється стиль і спосіб життя, що пов'язано з вимогами закладу освіти, новою соціальною роллю – учня, на перший план виступає новий вид діяльності – навчальна діяльність. Змінюються інтереси, цінності дитини, її сприйняття свого місця в системі відносин. З погляду фізіології цей період можна охарактеризувати фізичним зростанням дитини, проявляються такі симптоми ослаблення нервової системи, як-то: підвищена стомлюваність, занепокоєння та підвищена потреба в рухах.

Виділимо основні особливості молодшого шкільного віку: провідний вид діяльності – навчальний; перехід від наочно-образного мислення до словесно-логічного; домінує мотивація досягнення; зміцнення внутрішньої позиції молодшого школяра; зміна розпорядку дня; зміна референтної групи; змінюється система взаємовідносин дитини з оточуючими [1].

Саме в початкових класах починає зароджуватися «природна сепарація» – психологічне відокремлення дитини від дорослого і набуття нею незалежності та самостійності. Вона має великий вплив на соціальне дозрівання дитини, її самореалізацію та психічне здоров'я. Це не свідчить про те, що батьки мають перестати контролювати своїх дітей і дати їм повну свободу, контроль має бути менш опікунським і більш тонким.

Незважаючи на розвиток контактів з однолітками, у будь-якому періоді дитинства спостерігаються конфлікти

між дітьми. Молодшому школяреві особливо важливо продемонструвати себе і хоч у чомусь перевершити товариша. Йому необхідна впевненість у тому, що його помічають і відчувати, що він найкращий. Вплив групи однолітків на розвиток особистості дитини полягає, насамперед, у тому, що саме в умовах спілкування з ровесниками дитина постійно стикається з необхідністю застосовувати на практиці засвоєні норми поведінки стосовно інших людей, пристосовувати норми і правила до різноманітних конкретних ситуацій. У спільній діяльності дітей безперервно виникає ситуація, що вимагає узгодження дії, прояву доброзичливості, вміння відмовлятися від особистих бажань заради досягнення спільної мети. У цих ситуаціях діти далеко не завжди знаходять потрібні способи поведінки [2].

Практика засвідчує, що конфліктів серед учнів молодшого шкільного віку дуже багато, і їх необхідно вчасно вирішувати після виявлення, щоб уникнути ескалації конфліктів у майбутньому. Діти втягуються в конфлікт через відсутність знань і вміння ефективно взаємодіяти. Тому необхідними умовами зниження рівня конфліктності психологи називають діалогічність спілкування, особистісну об'єктивізацію, стимулювання і з'ясування причин конфлікту, допомогу людині в реалізації її особистісного потенціалу.

Конфліктна дитина не може знайти вихід із найпростіших, здавалося б, ситуацій, її характеризують постійні суперечки, сварки та бійки. Автори вважають, що існує багато причин, які сприяють розвитку конфліктності. Імовірно, дитині недостатньо турботи й уваги батьків, і вона прагне того, щоб її помітили, а бійка – гарний спосіб не лише опинитися в центрі, а й виявити свою перевагу над іншими. Якщо діти легко піддаються конфліктам, це може

бути й наслідком їхньої егоїстичності. Якщо вдома дитина – абсолютний центр загальної уваги і найменшу її забаганку одразу виконують, то дитина чекає на таке саме ставлення до себе і з боку інших дітей і, природно, не отримує його. Тоді вона починає провокувати конфлікти, щоб домогтися свого. Конфліктність розвивається і тоді, коли немає міцного зв'язку між батьками і дитиною. У будь-якому разі конфліктна поведінка дитини є насамперед сигналом неблагополуччя в сім'ї.

Найпоширенішими серед учнів є конфлікти лідерства, в яких виявляється боротьба двох (і більше) лідерів та їхніх угруповань за першість у класі. Також це можуть бути сварки у стосунках з однокласниками, причиною яких здебільшого є особливість віку – формування морально-етичних критеріїв оцінювання ровесника і пов'язаних із цим вимог до його способу дій та поведінки.

Якщо в класі є група дітей, які демонструють пихатість, зарозумілість перед однокласниками та демонструють свою зневагу до них, то цей фактор буде вкрай небезпечним для формування негативних стосунків. Діти бояться відкрито конфліктувати з цією добре організованою групою однолітків, хоча в більшості дітей з класу одразу, з першого дня навчання, зароджуються недоброчливі стосунки з такими маніпуляторами й агресорами. Також у молодшому шкільному віці в дітей присутня комунікативна незграбність, тобто вони не вміють домовлятися одне з одним, не вміють правильно виражати свої емоції, почуття та думки, – це теж одна з причин виникнення конфліктів [3].

Оскільки у дитини відсутні необхідні навички комунікації та спілкування, тому проявляється комунікативна незграбність молодшого школяра, він не вміє

взаємодіяти і конструктивно викладати свої думки, неправильно поводить ся в складних міжособистісних ситуаціях, не вміє співпереживати. Нерозвинені комунікативні навички та низький рівень самоконтролю призводять до сплеску емоцій і застосування фізичної сили.

Таким чином конфліктність молодшого школяра проявляється як набір характеристик емоційних і поведінкових реакцій дитини на певну ситуацію. У конфлікті індивідуальні особливості дитини стають психологічно домінуючими в її поведінці. Тому важливо враховувати вікові та індивідуальні психолого-педагогічні особливості дітей молодшого шкільного віку під час конфліктних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Гармаш Л., Концур Н., Товкун Л. Психічне здоров'я учнів початкової школи та шляхи його поліпшення. URL: <httpwww.social-science.com.ua/> публікація /487 (дата звернення: 22.03.2023).

2. Левкович А. Конфліктологічна компетентність майбутнього вчителя початкової школи: теоретичний аналіз. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. 2015. № 1. С. 46–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2015_1_11 (дата звернення: 29.11.2022).

3. Матвійчук М. М. Роль та можливості медіатора як залученого фахівця при вирішенні конфліктів у навчальному закладі. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціальнопедагогічний аспект. Київ: ФОП Стеценко В. В., 2018. С. 84–85.